

ВІДЕО 8: Інстинкт Вбивці. (Шоста Заповідь)

Доктор Феддес

Не вбивай. (Вихід 20:13)

Джон Уейн Гейсі був засуджений до смертної кари за піддавання під питки та вбивство понад тридцяти хлопчаків та юнаків у Чикаго. Не було жодних сумнівів у його винуватості — залишки більшості його жертв були знайдені під фундаментом його будинку. І все ж знадобилося 14 років і мільйони доларів на апеляції, перш ніж смертна кара Гейсі, нарешті, була дозволена. Тим часом в тій же правовій системі вважається несправедливим вимагати 24-годинний період очікування, якщо жінка хоче здійснити аборт своєї ненародженої дитини. Беззахисним немовлятам не приділяється навіть одного дня, в той час як серійному вбивці відводиться 14-річний період очікування.

У багатьох країнах скасована смертна кара для злочинців, у той час як аборти повністю фінансуються державою. Та сама суспільна система, яка оплачує знищення немовлят, також інвестує мільйони доларів, збираючи їх у вигляді податків з звичайних громадян, щоб забезпечити пожиттєве утримання для жорстоких вбивць і насильників. Це, здається, не дуже логічним, чи не так?

Розглянемо шосту із Десяти Заповідей. Вона звучить так: "Не вбивай". Аборт і смертна кара - два з найбільш актуальних питань, пов'язаних із шостою заповіддю, але є й інші аспекти. Чи допустима евтаназія, тобто самогубство за допомогою лікаря? Чи завжди є вбивством дія солдата під час війни або поліцейського у межах виконання службових обов'язків? Чи правильно вбивати тварин для споживання та використання їх у медичних експериментах, що приносять користь людям? У всіх цих випадках йдеться про певний вид вбивства, і в кожному випадку основне питання полягає в наступному: чи вважається це вбивством?

Підходячи до розгляду шостої заповіді, я хочу розглянути її з двох різних точок зору. По-перше, я б хотів обговорити спірні питання, які я щойно згадав, як можна більш чітко і стисло. Нам потрібно зрозуміти, які дії вважаються вбивством, а які - ні. Після того, як ми прояснимо деякі з цих аспектів, друге, що я хочу зробити, - це дослідити глибокі переконання, які породжують вбивства. Дуже важливо правильно встановити наші етичні орієнтири, але можливо, ще більше важливо проникнути до суті питання і розібратися в людських нахилах і почуттях, які формують те, що ми можемо назвати "інстинктом вбивці".

Уточнення заповіді

Почнемо з того, як заповідь "Не вбивай" застосовується до ряду ситуацій і дій. У нас немає часу на детальні аргументи, але я хочу викласти позицію, яку займало традиційне християнське вчення протягом усієї історії щодо того, що Біблія говорить щодо цих питань.

Щодо тварин: чи є позбавлення їх життя неправильною дією та вбивством? Згідно з вченням Біблії, ні, не є. Бог сказав Ною: " Усе, що плазує, що живе воно, буде вам на їжу. Як зелену ярину Я віддав вам усе." (Буття 9:3). Існує безліч біблійних прикладів, занадто багато, щоб їх усі перерахувати, як народ Божий споживав м'ясо або носив шкури тварин. Сам Ісус Христос допомагав ловити рибу і споживав її в пищу. Він брав участь у Пасхальних трапезах, що включали в себе вживання жареного ягняти. Цього вже достатньо, щоб показати, що не завжди неправильно вбивати тварин.

Активісти за права тварин вимагають припинення медичних експериментів на тваринах і хочуть, щоб всі стали вегетаріанцями. У них є міцні переконання, але вони не можуть спиратися на Біблію. Тварини - це творіння Бога, і ми не повинні жорстоко поводитися з ними та завдавати їм марності страждання, але це не означає, що вони мають ту саму святість і ті самі права, які Бог дав людям.

Шоста заповідь стосується лише вбивства людей. Бог надає людському життю особливий статус. Ніхто не має права вбивати іншу людину просто тому, що йому хочеться. Більшість з нас вважає це очевидним і фундаментальним. Я не знаю нікого, хто б захотів стверджувати, що вбивства, скоєні Джоном Гейсі чи найманим вбивцею, не є жахливим злом. Однак інші види вбивств все частіше і частіше знаходять схвалення.

Розглянемо евтаназію або самогубство, вчинене за допомогою лікарів. Ця дія стає більш прийнятною у думках багатьох людей, але вона знаходиться в прямому конфлікті з Божим Словом та моральним вченням церкви. Коли Бог забороняє вбивство, це означає, що у вас немає права вбивати себе, і це також означає, що жоден лікар не має права вбивати людину, якій, на його думку, було б краще померти, ніж жити. Якщо невиліковно хвора людина хоче померти в мирі, не будучи змушеною терпіти всі види марних і тягарливих лікувань, які тільки продовжують її страждання, це одне. Зовсім інше - фактично вбити людину за допомогою летального введення або іншого методу. Не плутайте це. Евтаназія не пов'язана із правом помирати. Вона пов'язана із правом вбивати. Ми можемо відмовлятися від процедур, які продовжують процес вмирання і збільшують наше страждання, але ми в жодному випадку не маємо права погодитися на процедуру, яка фактично викликає смерть. Евтаназія є однією з форм вбивства.

Далі наші роздуми приводять нас до найпоширенішої форми вбивства, яка в даний час практикується у світі: аборт. Біблія захищає людське життя на кожному етапі його розвитку, тому християни від самого початку історії церкви та на протязі століть протистояли абортам. Язичницькі культури схильні були до абортів і також до вбивства новонароджених дітей, які не були бажаними, мали фізичні дефекти або були "неправильної" статі. Але християнська церква завжди осуджувала цей вид вбивства. У наші дні деякі релігійні люди та політики намагаються прикинутися, що аборт може бути прийнятний перед Богом, але при цьому вони відкидають Біблію та історичну християнську віру. У Біблії чітко не сказано, що ви не повинні вбивати ненароджених малят так само, як не сказано, що ви не повинні вбивати підлітків чи літніх людей. Біблія каже: "Не вбивай", і це все. Бог захищає людське життя на кожному етапі його розвитку.

Тепер давайте подумаємо **про смертну казнь**.

Коли уряд накладає смертну казнь, очевидно, що він вбиває людину. Але чи є це вбивством і порушенням шостої заповіді? У цьому питанні християни мають різні точки зору.

Є християни, які вважають смертну казнь припустимою. З їхнього погляду, згідно з Біблією, існують ситуації, коли уряд законно може застосовувати смертну казнь.

Деякі дії настільки жахливі, що людина втрачає право продовжувати існування в людському суспільстві. У Бутті 9:6 Біблія стверджує: "Хто вилле кров людську з людини, то виллята буде його кров, бо Він учинив людину за образом Божим." Людина, яка умисно вбиває іншу людину, заслуговує на смерть. Застосування смертної кари, однак, не залишається на волі самосудів чи таємних загонів смерті, а поручається владі та її судам у межах суспільно-правового порядку. У Посланні до Римлян 13:4 Біблія каже, що влада "Бо володар Божий

слуга, тобі на добро. А як чиниш ти зле, то бійся, бо не дармо він носить меча, він бо Божий слуга, месник у гніві злочинцеві!".

Це не означає, що суспільство або уряд повинні використовувати смертну кару, але це означає, що смертна кара не завжди і не скрізь є неправильною. Смертна кара може бути законним використанням влади уряду.

Християни, які вважають смертну казнь недопустимою, звертають увагу на те, що закони Старого Завіту, які вказують, як поводитися з вбивцею, були дані в той час, коли Ізраїль був і народом, і державою одночасно. Тому були дані закони для застосування земними суддями. Крім того, Бог був для них самим Головним Суддею. Сьогодні в кожній країні є свої уряди і свої закони, тому неможливо використовувати біблійні встановлення як закони держави.

На жаль, у багатьох країнах існують закони, які суперечать Біблії: вони передбачають покарання за те, що Біблія схвалює (наприклад, благовіст про Христа) і дозволяють те, що Бог осуджує (наприклад, одностатеві співжиття). Крім того, недосконалі люди, які приймають рішення в судах, можуть допускати помилки. Відомий не один випадок, коли суд виносив смертний вирок людям, які не були винні в вбивствах, і лише через кілька років справжній вбивця був знайдений.

У багатьох країнах смертна кара вже скасована. Замість цього використовується альтернатива для боротьби з вбивцями або небезпечними злочинцями - позиттєве ув'язнення до його смерті. І це зовсім не легкий вирок. Засудженому відсутність свободи, відсутність права на голос, відсутність можливості втілити особисту мрію, відсутність можливості вільного спілкування. Уряд лишає життя злочинцеві через позиттєве ув'язнення майже так само, якщо б вбив його. Проте, якщо суспільство вважає, що це більш гуманно, і якщо воно хоче витратити податки громадян на позиттєве утримання вбивць і серійних насильників, воно може зробити такий вибір.

Війна і самооборона.

Тут я скористаюся матеріалом, написаним доктором Едвіном Роелсом.

Однією з найбільш поширених ситуацій, коли відбувається вбивство, є війна. Цей факт був очевидний в біблійні часи і залишається очевидним фактом протягом всієї історії людства. Сама Біблія містить багато ситуацій, в яких Бог не тільки схвалював війну, але навіть наказував її вести (див., наприклад, Повторення закону 2:31-37; Книга Ісуса Навина 8:24-27; 1-Царств 15:2-3). Тисячі, іноді десятки тисяч людей гинули під час цих воєн. Частково на основі цих воєн у Старому Завіті багато людей, здається, вважають, що існує місце для справедливої війни, яка проводиться відповідно до визначених правил. Незважаючи на те, що Новий Завіт однозначно не пропагує або не виправдовує проведення війни (з можливим винятком листа до Римлян 13:1-4), багато християн вважають, що "справедлива війна" допустима і може навіть бути обов'язковою, якщо вона проводиться відповідно до визначених правил.

Проте що робить війну "справедливою"? Християни не завжди згоджуються щодо цього питання. На мій погляд, "справедлива війна" повинна включати принаймні наступні елементи:

(1) Війна повинна сприяти миру, справедливості і свободі для людей, які несправедливо пригнічуються або піддаються агресії з боку інших.

(2) Війна повинна вестися лише у випадку, якщо чітко зрозуміло, що це єдиний спосіб, або принаймні кращий спосіб досягнення справедливості та права.

(3) Війна повинна мати ймовірний результат, який принесе набагато більше користі, ніж шкоди.

(4) Війна повинна вестися з мінімальним збитком для життя та власності для досягнення законних цілей.

(5) Війна не повинна вестися виключно ради фінансової вигоди чи для розширення контролю над іншими людьми або їхніми землями.

(6) Війна не повинна вестися перш за все для просування вузьких політичних інтересів окремої особи, групи або країни.

Будь-яка війна, яка базується переважно на переслідуванні егоїстичних або гріховних цілей, заборонена Шостою Заповіддю.

Щодо індивідуального самозахисту, здається, Біблія дозволяє людям позбавляти життя іншу особу лише у випадку, якщо це дійсно єдиний спосіб захистити себе або інших невинних осіб від жорстокого або потенційно смертельного нападу. Однак навіть в таких обставинах люди ніколи не повинні позбавляти життя іншої людини, якщо є можливість цього уникнути. (Див., наприклад, 2-Царств 2:18-28.)

Незважаючи на те, що багато людей схильні погодитися з тим, що позбавлення життя людини допустимо в певних обставинах, існує багато осіб, серед яких як християни, так і не-християни, які переконані, що вбивство людини завжди неправильно - незалежно від обставин. Вони вважають і проповідують, що Шоста Заповідь вимагає від нас завжди зберігати людське життя і ні в якому разі не знищувати його. Вони категорично проти вбивства під час виникнення війни, проти смертної кари за будь-яке злочин і мають різні точки зору щодо вбивства іншої людини у випадку самооборони.

Ті християни, які схвалюють смертну казнь чи вважають війни справедливими, а також ті, хто схвалює вбивство в разі самооборони, повинні переконатися, що ні в якому разі не ставляться до вбивства іншої людини легковажно. Навіть під час війни людям не надається право вбивати без розгляду, жорстоко чи безглуздо. Ми завжди повинні пам'ятати, що кожна людина - це образ Божий, і ми повинні так і ставитися до кожної людини. Вбивство завжди повинно розглядатися як останній засіб, а не як швидке рішення. Бог - найвищий Творець життя. Ми не маємо права знищувати і руйнувати його.

Проблеми взаємин

Те, що було сказано вище, є стислим викладом того, що розповідає історичне християнство про деякі питання життя і смерті, про ті питання, які сьогодні турбують багатьох і викликають гарячі дискусії. Однак при розгляді шостої заповіді нам потрібно зробити більше, ніж просто визначити етичні рекомендації щодо того, що є чи не є вбивством. Кажучи: "Не вбивай", Господь також закликає нас дослідити наші серця, вивчити наші думки та взаємини, щоб побачити, чи ми керуємося руйнівним "інстинктом вбивці" у відносинах з іншими людьми, чи ж у нашому житті нас керує позитивна любов до Бога.

Бог досліджує наші серця. Важливими для Нього є не лише наші дії, але й наші взаємини. Ісус Христос дуже чітко висловив цю думку в Своїй Проповіді на горі. Щодо шостої заповіді Христос сказав:

"Ви чули, що було стародавнім наказане: Не вбивай, а хто вб'є, підпадає він судові. А Я вам кажу, що кожен, хто гнівається на брата свого, підпадає вже судові. А хто скаже на брата свого: рака, підпадає верховному судові, а хто скаже дурний, підпадає геєнні огненній." (Матвія 5:21-22).

За словами Ісуса Христа, Бог судить нас не лише за фактичне вбивство, але і за бажання чийсь смерті та клевету. Неправильні відносини та слова сами по собі є злом, і вони також є ґрунтом для фактичного насильства та вбивства.

У Біблії Бог розкриває кілька аспектів вбивчого інстинкту. Один із аспектів, як ми тільки що дізналися з Христових слів, - це гнів. Звісно, не кожен гнів є неправильним або вбивчим. Є моменти, коли ми справедливо гніваємося на зло чи на несправедливість. Але гнів стає злим, коли ми злостуємо з неправильних причин або коли ми довго зберігаємо його в своєму серці, живим нашу ненависть чи образу. Тому Біблія каже: «Гнівайтесь, та не грішіть, сонце нехай не заходить у вашому гніві, і місця дияволів не давайте!» (Ефесян 4:26-27). Постійний гнів - це місце для диявола. Це спосіб, яким сатана, зі всією своєю вбивчою злою, знаходить місце в наших серцях і пограбовує нас цим вбивчим інстинктом.

Гнів легко перетворюється на відкриту ненависть. Яскравим прикладом цьому є історія з Каїном, яка записана в книзі Буття: "А на Каїна й на жертву його не зглянувся. І сильно розгнівався Каїн, і обличчя його похилилось." (Буття 4:5). Бог сказав Каїнові, що замість того, щоб так сильно гніватися, він має встати на шлях праведності перед Богом, щоб бути прийнятим так, як був прийнятий Авель. Але Каїн не послухав Бога. Він послухав свій власний гнів. Каїн напав на свого праведного брата Авеля і вбив його, ставши першим вбивцею в історії людства. Там, де не царює любов, інстинкт вбивці зазвичай набуває переваги. Біблія каже:

"Бо це та звістка, яку від початку ви чули, щоб любили один одного, не так, як той Каїн, що був від лукавого, і брата свого забив. А за що він забив його? Бо лукаві були його вчинки, а брата його праведні. Не дивуйтеся, браття мої, коли світ вас ненавидить! Ми знаємо, що ми перейшли від смерті в життя, бо любимо братів. А хто брата не любить, пробуває той в смерті. Кожен, хто ненавидить брата свого, той душолюб. А ви знаєте, що жаден душолюб не має вічного життя, що в нім перебувало б.."

Це досить зрозуміло, чи не так? Любов означає життя. Ненависть означає смерть.

Іноді ми шокуємося і вражаємося тим, наскільки люди можуть бути вбивчими. Нам стає погано від сцен розправ в Руанді і Боснії. Ми відчуваємо відразу, коли який-небудь фільм, на кшталт "Список Шиндлера", нагадує нам про звірства, скоєні нацистами за часів Гітлера, або коли фільми типу "Поля смерті" описують жорстокий геноцид, скоєний Хмерами-червоними за Поля Пота. Ми покручуємо головою, коли ведучі новин розповідають нам про безглузді вбивства на вулицях і в домах наших міст. Ми запитуємо: "Чому? Як це могло статися?"

Тим часом ми забуваємо, що насіння вбивства часто знаходяться прямо в наших власних серцях і вони просто чекають на підходящі обставини. Кожен раз, коли я ненавиджу або зневажаю когось з іншої етнічної групи, в моєму серці дозріває "інстинкт вбивці". Як ви розумієте, жахливі громадянські війни та геноциди, які трапилися як у цьому столітті, так і в минулому, не виникли самі собою. Вони з'явилися там, де насіння гніву та ненависті росли вже досить довго. Те саме вірно і для вбивств, про які ви чуєте в новинах. Ненависть росла в серці задовго до того, як був зроблений вистріл зі зброї

Ненавість приймає різні форми. Це може бути гнів, образа і бажання помсти, або це може бути щось більш хладнокровне і відсторонене. Людина, яка вбиває під час грабежу, не обов'язково відчуває до своєї жертви гостро негативні почуття. Їй просто потрібне те, що є у іншої людини, і їй не важливе її життя. Компанія, яка економить гроші, піддаючи своїх працівників великому ризику, замість того щоб оплачувати створення безпечного робочого середовища, не лютує на своїх працівників. Їй просто не важливі вони. Тютюнова компанія не намагається помстити курильникам, яких вона допомагає вбивати. Їй просто важливіше прибуток, ніж люди. Жінка, яка робить аборт, не має відчуття ворожості до своєї дитини. Їй просто менше важливе майбутнє цього дитини, ніж її власне..

Ненавість, "інстинкт вбивці", не завжди пов'язана з гнівом чи помстою. Ненавість іноді просто означає інтенсивне концентрування на власних цілях і хладнокровну байдужість до благополуччя інших. Найбільш вбивчий із усіх запитань просто звучить так: "Чи я сторож брата свого?" Незалежно від того, чи наша ненавість яскрава і гнівна, чи холодна і відсторонена, це запитання, яке вперше було поставлене Каїном, є найжахливішим вираженням інстинкту вбивці. "Чи я сторож брата свого? (Буття 4:9)

Смертельні слова

Вбивство починається з відносин, і йому допомагають слова. Ісус Христос пов'язав вбивство з гнівом і ненавистю, а також з тим, як ми прикріплюємо ярлики до інших людей. Назвати когось "дурним", сказав Ісус, — це означає вбити гідність цієї людини і піддати себе небезпеці пекла. Ярлики, що навішуються на людей, вбивають як їх, так і вас. "Палиці і камені можуть ламати кістки", але слова можуть розбити серце.

Використання ворожих слів і ярликів має руйнівний вплив на дух людини, а також допомагає зробити фізичний акт вбивства легшим. Що легше вибухнути релігійному терористу: подібну до себе людину чи "невірного"? Ярлики полегшують вбивство. Коли лікарі та медсестри надають поради щодо антенатального догляду за вагітною жінкою, завжди говорять про "вашого малюка", але якщо вони збираються зробити аборт, вони говорять тільки про "плід". Слова, які викривляють і принижують, - це вияв "інстинкту вбивці".

Спочатку Я

Ненавість, яка виявляється або у гарячій та розгніваній формі, або у холодній і байдужій, є сутністю інстинкту вбивці. При цьому основна думка зводиться до наступного твердження: "Я важливіший за тебе". Я б віддавав перевагу, щоб тебе зовсім не існувало, ніж змінювати свої пріоритети, і я б віддавав перевагу боротьбі за те, що я хочу, ніж навчанню довіряти Божій турботі та любові. У Посланні Якова 4:1-2 сказано: "Звідки війни та сvari між вами? Чи не звідси, від ваших пожадливоростей, які в ваших членах воюють? Бажаєте ви та й не маєте, убиваєте й заздрите та досягнути не можете, сваритеся та воюєте та не маєте, бо не прохаєте,".

Поза Божою любов'ю існує лише правило ненависті. Навіть у передбачувано добрих відносинах головне правило - це той самий "інстинкт вбивці", який каже: "Я важливіший за тебе. Моє життя важливіше твого". Одним з яскравих прикладів цього є жахлива подія, що відбулася в Руанді. За інформацією агентства Reuters, фермер племені хуту, Самуель Каремера, вбив трьох тутсів, які були його друзями, оскільки вождь його племені велів це зробити. Самуель сказав: "Я вбив трьох, чоловіка і двох жінок, великою булавою... Вони були моїми сусідами. Я добре їх знав. Мер сказав: 'Вбийте всіх тутсів!' У такій ситуації або нам довелося б це зробити, або нас вбили б наші спілеменники, як зрадників, які симпатизують

тутсам". Схожу історію розповідає жінка на ім'я Жуліана, яка сказала, що вбила пораненого хлопчика-тутсі, використовуючи булаву з гвоздями, оскільки солдати веліли їй вбити його, і вона хотіла врятувати своє життя. Коли довелося обирати між вбивством чи власною смертю, як Самуель, так і Жуліана вибрали вбивство.

Ми хочемо вважати, що ми не схожі на описаних вище людей. Але чи справді це так? Що б ви зробили, зіткнувшись із вибором між вбивством когось чи втратою власного життя? Побачивши фотографії з Руанди, багато з нас з жахом питали: "Як чоловік може розтрощити дитину тільки тому, що вона з іншого племені?"

Перш ніж ми спробуємо відповісти на це, може бути, нам варто задати питання: "Як лікар може розтрощити ненародженого немовляти тільки тому, що батьки не хочуть цю дитину?"

«Інстинкт убийці» запитує: "Чи я сторож брата свого? Якщо мені доведеться обирати, то моє життя важливіше його". Це розум, пропитаний ідеєю вбивства. Це означає, що ми вже є убивцями в тому, як ми думаємо, і що в певних обставинах ми могли б стати вбивцями і насправді. Цей «інстинкт убийці» приносить смерть відносинам, смерть іншим людям і, в кінцевому підсумку, вічну смерть кожному, хто залишається з цим інстинктом. Як сказано в Біблії: «Бо це та звістка, яку від початку ви чули, щоб любили один одного, не так, як той Каїн, що був від лукавого, і брата свого забив. А за що він забив його? Бо лукаві були його вчинки, а брата його праведні. Не дивуйтеся, браття мої, коли світ вас ненавидить! Ми знаємо, що ми перейшли від смерті в життя, бо любимо братів. А хто брата не любить, пробуває той в смерті. Кожен, хто ненавидить брата свого, той душолюб. А ви знаєте, що жаден душолюб не має вічного життя, що в нім перебувало б.» (1 Івана 3:11-15).

Шоста заповідь, "Не вбивай", допомагає нам бачити вбивство таким, яке воно є, і розуміти смертельні відносини, які лежать в його основі. Ця заповідь показує нам темну правду про самих нас, а потім закликає нас шукати кращий шлях і веде нас до Хреста Христового.

В світі, де вбивати або бути вбитим - це єдиний вибір, Ісус вибрав бути вбитим. Як Всемогутній Син Божий, Ісус Христос мав владу знищити кожного з нас і мав на це повне право. Але замість цього Він взяв на Себе адські страждання, які ми заслуговуємо. У світі, влада якого належить ненависті та егоїзму, в світі, де царює "інстинкт убийці", Ісус проявив любов, яка виходить тільки від Бога. У Біблії сказано: "Ми з того пізнали любов, що душу Свою Він поклав був за нас. І ми мусимо класти душі за братів!" (1 Іванна 3:16). Чи діє така любов у вас? Ви відмовилися від злих шляхів? Прийняли ви Ісуса Христа в своє життя? Неважливо, хто ви, неважливо, що ви зробили, ніколи не занадто пізно, щоб Бог зміг вас змінити. Якщо ви винні в ненависті, і навіть якщо винні в реальному вбивстві, ви все одно можете знайти прощення. Ви все одно можете знайти нове серце і нове життя через віру в смерть та воскресіння Ісуса Христа. Так що прийміть любов Бога до вас і віддайте себе життю в любові. Навіть якщо це вам щось коштує - навіть якщо за це рішення вас засудять на смерть - вічне життя того варте, оскільки за хрестом слідує воскресіння, остаточна перемога життя над смертю і остаточна перемога любові над ненавистю.